

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 170—L., félévre 95—L.

Egyes szám ára 4—L.

Külföldre egész évre 270—L.

FŐSZERKESZTŐ:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Baron L. Pop (volt Brassai-utca)

5. szám.

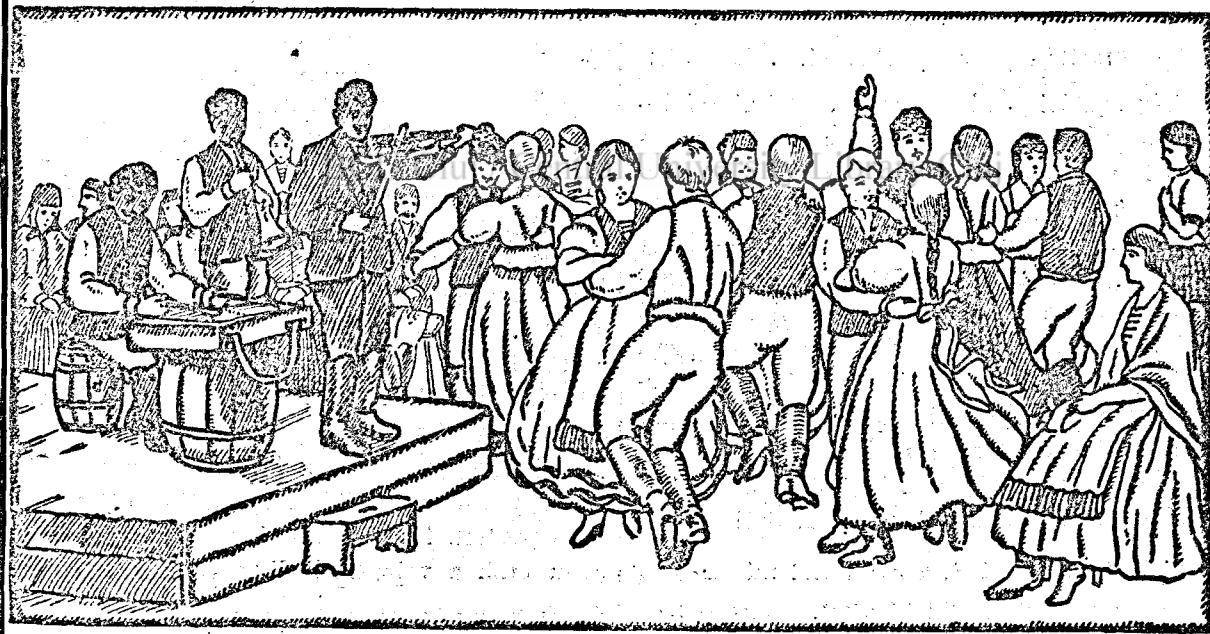
Megjelenik minden szombaton.

Erdélyi magyar farsang.

Vidám cikket akartunk írni a farsangról. Biztatni akartuk Erdély magyar népét, hogy a tél pihenő heteiben, az ősidők óta vigasságra rendezett farsangi estéken ő is vegye ki részét a szívtességes mulatságokból.

ros lendület, a vacsorákon kapjon szót egymásnak a régi magyar szokások szerint való köszöntése.

Különösen az ifjúságot akartuk jó magaviselettel ékes farsangolásra inteni. El akartuk

Arra akartuk biztatni, hogy a gondokat, a szorongásokat szüntesse be egyidőre, hiszen a léleknek is éppen úgy szüksége van pihenésre, a testnek pedig a friss, üdítő benyomásokra, mint a testnek az változatos táplálkozásra.

De figyelmeztetni akartuk a farsangolókat arra is, hogy mulatságaikat szabják a mostani körülmények viszonyokhoz. Ne külsőségekben, fényezésben, pazarlásban, mértéktelen evésben és italozásban keressék élvezetüket, hanem a lélek erősítésében, vidámságban. Az összejöveteleken biztassák meg lelkük nemesebb hajlamait. Izléses, szép műsorokkal versenyezzenek megnyerni a közönség tetszését, táncukban legyen magya-

mondani neki, amit egyszer egy bölcs falusi embertől hallottunk. Azt mondotta ez a derék magyar: — A gyermekek az iskolában tavasszal teszik le a vizsgálatot, a felnőtt fiatalok a farsangi mulatságokon!

Mennyi helyes megfigyelés és bölcsesség van ebben a megállapításban! Mert nem a legkomolyabb ekzamen-e az, amire leány, legény a farsangi mulatságokon áll? Nem különféle tárgyakkal, hanem az ezeknél sokkal fontosabb dologból: jó erkölcsből, becsületudásból!

Mindezt el akartuk mondani és végül vigasztalást farsangot, jó mulatságot akartunk kívánni olvasóinknak.

De az a lesújtó szomorú hír, amely lapunk más helyén olvasható, szárnyát szegte lelkünk farsangi kedvének. Makkfalván csendörgölő süvített a farsangoló ifjuság közé, megölte egy fiatal magyar testvérünket és a halál árnyékába juttatta egy másíknak életét.

Lehet-e ilyen hírek hallása után vidámhangu elmélkedéssel szólni a farsangi örömről?

Lehet-e gondtalan vigasságra biztatni a kat, akik olyan könnyen prédául eshetnek pusztító fegyvernek? Azokat, akiknek ajkán vidám táncszót olyan könnyen követheti ha hörgés?

Vig biztatás helyett óvunk fiatal mag szívek: farsangolásotok rendjén életetek mécs jól vigyázzatok és mindent elkövessetek, ha vigadástok gyásszá ne forduljon!

A falvak sorsának döntő eseménye lesz a közigazgatási választás

MAGYAR TESTVÉREINK!

Polgári közéletünk újabb választási mozgalommal kezdődik ebben az esztendőben s a népbizalomból reánk háruló kötelesség teljesítésekképpen szólunk ismét hozzátok, hogy

a magyar öntudat követelményeihez méltóképpen cselekedjétek.

Új közigazgatási rendszer nagy átalakulásai indultak meg és ezuttal a megye, a község (városok és falvak) élére kell vezető testületeket választanunk. Polgári életérdeke mindnyájunknak — külön-külön és összességünkben — hogy a közigazgatási testületek összetételében a magyarság a maga számbeli s értékbeli megfelelő képviselőjét kiharcolja. Amilyen önkormányzati lehetőségeket ad a lakosság számára ez a törvény, amely amugyis tele van a kisebbségekre nézve súlyosan sérelmes intézkedésekkel s amelyben már eleve gondoskodtak a mi képviselőink megrövidítéséről, mindazokból

ki kell követelnünk a népiünket mindennütt megillető részt,

mert különben létfennmaradásunk vészes gondjait engedjük a fejünk felett feltornyosulni.

Eleddig sok választási küzdelmet állott ki tiz esztendő s kisebbségi sorsában a magyarság. Testvéreink, valamennyien megszerezhattétek azt a mindennél tisztultabb bizonyosságot, hogy

magyar választópolgár csak a magyar összetartásban érvényesítheti a maga igazságát.

A külön utakra eltévelyedettek olyan foszlányokban szakadnak le a magyarság testéből, amelyeknek nincsen többé hovatartozandóságuk és a sehonnaiak elhagyatottsága lesz az ő sorsuk. Nincsen olyan magyar igazság, nincsen

olyan jogos polgári életérdek, amit a Magyar Párt fel ne ölelne és képviselni ne tudhat Magyar választópolgárnak s annak a magyarnőnek, kit először ruházott fel szavazati jog a törvényhozás,

azt a magatartást kell tanusítania, amit számára kijelölt a Magyar Párt,

amely átveszi, összegyűjti valamennyiünk vánságait, gondját, követelését és erejét s vényre juttatni törekszik minden igyekezett

A magyarság elég öntudatról tett tanu zonyaságot az eddigi választási küzdelmekb ahoz, hogy bizni lehessen ezuttal is törheteti és méltóságteljes magatartásában. Az öntudatság kiállott eddigi erőpróbáinak tanulsá al alapján bizunk abban: senkit sem fog megveszteni az, hogy a vegyes lakosságú megyék községek egyrészeben a Magyar Párt választ megegyezés megkötését tartotta célszerű más párttal. Nem politikai paktumok ezek, nem csak a választási sikernek minél nyugtobb, minél erősebb biztosítása érdekében kötött rövidlejáratu megállapodások ott, ahol szükség és a megértés ezt lehetővé tették; de magyar ember számára csak a Magyar Párt, magyar összetartásnak ez a minden érdeket megfontolást képviselő közössége köthet megállapodást.

A magyar választó magatartását mindenben, mindennütt a Magyar Párt illetékes megyei tagozata irányítja. Kövesseitek a tagozati vezetőségek utmutatását és biztatok benne, mert minden megye tagozata csak úgy köthetett más párttal megállapodást, hogy azt a mi országos vezetőségünk jóváhagyta.

Magyar Testvéreink! Ahol elég erősek vagyunk a küzdelem önálló felvételére s ahol nem akad megértő társ a magyarság választási igényeinek az elismerésére, ott

meg kell mutatnunk, hogy magunkban is helyt tudunk állani polgári jogainknak védelmében.

Nincsen mitől tartanunk és nincsen miért aggodalmaskodnunk: az igazság útján magyar szívekkel és a magyar lélek céltudatosságával haladhat minden testvérünk az urnák felé. A Magyar Párt listája és jelölései a magyar szavazó igazságát keresik, jogait követelik. Megszenvetett sulyos esztendők után

a mérhetetlenné nőtt polgári gondok újabb megterhelései elé nézünk,

ha az egység kipróbált erejében védelmet nem keresünk. Sorsunk enyhítését, terheink könnyítését, szavunknak érvényét, létünk fennmaradását akarja a megyei, városi és községi székházakban kiküzdeni a Magyar Párt.

Magyar Testvéreink! Cselekedjete, szavazatok a megyei tagozatok vezetőségeinek utasításai szerint és *igy legyen áldás összetartásokon, mert átok sujt rá minden széthúzásra!*

Kolozsvár, 1930. januárius.

Gróf Bethlen György,
az Országos Magyar Párt
elnöke.

Dr. Deák Gyula,
főtitkár.

KÜLFÖLD

A magyar jóvátétel. A hágai jóvátételi tárgyalás még végleges megállapodásra nem vezetett, bár a helyzet általában kedvezőbb, mint ezt kezdetben várták. Ez megnyilatkozik abban is, hogy a pengő értéke mult heti közlésünk óta is emelkedett. Különösen jó hatást keltett a nagy nemzetközi közvéleményben, hogy a nagyantant állandóan egyeztet s ezt a legnagyobb tárgyilagossággal teszi, vagyis nem kényszeríti Magyarországot és nem fogja pártját a kisantantnak, amelynek körében ez meglehetősen kedveltséget okozott a Hágából érkező hírek szerint. A legújabb jelentésből az tűnik ki, hogy az igazi nehézséget nem is a tulajdonképpeni jóvátétel kérdése okozza. Ebben a felek kölcsönösen engedékenységet mutatnak, úgy, hogy a megegyezés valószínű. A legnagyobb vita a trianoni szerződés 250. pontja miatt van, amely védelmet nyújt a magyar javaknak az utódállamok területén történő lefoglalása ellen. A kisantant e pont teljes törlését követeli, míg a magyar kormány határozot-

tan ragaszkodik annak fentartásához. Franciaország közvetítő javaslatot tett, amely a nemzetközi védelem érvényesítését határidőhöz köti. Megállapodás, vagy döntés lapunk zártáig nem történt.

Az indiai szabadságharc. Alig mondta ki az indusok alkotmányozó nagygyűlése a határozatot India teljes függetlenségéről, már megkezdte a harcot is, hogy határozatát megvalósítsa. Ez a harc nem a fegyverek harca. Az indus gyilkoló fegyvert nem vesz kezébe. De — nem fizet adót s nem vesz angol árut. Már több kerület tagadta meg az adó felhajtását és bekezdését, az angol áruk kizárása pedig nagyobb mértékű, mint valaha. A harc vezére, a hirneves Gandhi, teljes szívével bizik a jó eredményben és bizalmának a történelem is ad támasztékot. Így nyerte vissza alkotmányát Magyarország az 1848. évi forradalom leverése után.

Erődítések Franciaországban. A francia költségvetés nagy összegeket vett fel Franciaország keleti és délkeleti határainak megerősítésére. Ez azt jelenti, hogy a franciák tartanak a németektől is, az olaszoktól is. Az

erődítések képesek az egész francia határt állandóan erős-ágyutüz alatt tartani, úgy, hogy azt ellenséges csapat át nem lépheti. Tehát Franciaország is követi az évezredes római közmondást: „Ha békét akarsz, készülj a háborúra!”

Kommunisták Debrecenben. A szovjet ügynökeket annyi csalódás érte már a magyar fővárosban, hogy jónak látták módszert változtatni. Ezuttal Debrecenben igyekeztek kommunista szervezetet teremteni, hogy azután lángba borítsák az országot. De most sem volt szerencsésük. A rendőrség felfedezte a földalatti munkát s fogságba vetette a munka részeseit. — Majdnem ezzel egyidőben érte nagy kudarc Károlyi Mihályt, a hírhedt „politikust”, Amerikában. Azért ment oda, hogy izgasson Magyarországot ellen, de gyűlésén alig jelent meg kétszáz ember s ott olyan beszédet tartott, amelyből a nagy angol lapok megállapították, hogy Károlyi jelentéktelen, tehetségtelen, hebehurgya senki. De nem vallották magukénak az amerikai magyarok, még a baloldaliak sem. Csak néhány izgága kommunista. Azoktól pedig nem irigylí senki.

A tengeri haderők leszerelésére. A tárgyalás e hónap második felében lesz Londonban, s György angol király fogja megnyitni. Ez lesz első nyilvános szereplése tavalyi nagy betegsége után. Ilyen előkelő megindulása ellenére sem biznak a konferencia sikerében, mert igen nagy még az ellentét Franciaország és Olaszország között. De a tárgyalások még mindig folynak a két állam között s lehet, hogy a megkezdésig el tudják oszlatni az ellentéteket. Ez mindenesetre sokat jelentene a két ország viszonyának javulására.

Hogyan fest a csehországi agrárreform? A csehországi agrárreformról szóló kimutatás tanúsága szerint a magyar és német birtokosoktól több mint másfélmillió hold földet sajátítottak ki. Ezt az óriási területet csaknem mind cseheknek osztották szét. A magyarok a kisajátított másfélmillió hold földből csupán 5 százalékot, mintegy 70 ezer hold földet kaptak. Ugy látszik az agrárreformot Csehországban is a kisebbségek rovására alkalmazták.

Segítsetek!

A csikszenttamási tűzkárosultak részére befolyt pénzek nyugtázása: Ördög Albert Csomakörös 200, Gyepes község gyűjtése 1424, Mód György Ujvarsánd 40, Haugya fogyasztási Szövetkezet Szamoskrassó 2000, Ref. Nőszövetség gyűjtése Mezöpanit 1500, Hitelszövetkezet Kisiratos 500, Balla József Facsád 50, Somorai Dénes Mezöpanit 100, Nász István Temesbutyin 100, Tavaszai János Belényes 200. Összesen 6114 Lej.

* HIREK *

Hadbírószági eljárás a magyar himnusz eléneklése miatt. Közlebről tárgyalta a kolozsvári hadbírószág Balajthy József lelkész és Herczeg Kálmán tanító ügyét. A vád ellenük az volt, hogy Biharpüspökiben kulturösszejövetelet rendeztek s vezetésük alatt a gyülekezet elénekelte a magyar himnuszt. Az államellenes izgatással vádolt lelkész és tanító pere felmentéssel végződött.

Jó példát várunk. A magyar közönség, fájdalom, nem védi elég gerincesen jogait. Részben a törvény félremagyarázása, részben a kislelkü félénkség az oka például, hogy a magyar helyneveket ott is mellőzik némelyek, ahol azt senki sem követeli tőlük. Ezen a lejtőn azlan még tovább csusznak némelyek. Háromszék-megyéből például egy levélboríték jutott kezünkbe, amelyen már a név megjelölése is két nyelven történt, ilyenformán: Francisc Solyom fost fabricant de spirt — Solyom Ferenc volt szeszgyáros urnak. Nem tudjuk, miféle megfontolás vezette a címzőt a név két alakban való közlésére, hiszen a nevek érintetlenségét, tudtunk szerint, a törvény is védi. Ez a levél különben egy közéletben szerepet vivő magyar ember irodájából került ki. Az ilyenektől jobb példát várunk jogaink érvényesítésében.

Gyilkolt a csendőrök golyója Makkfalván. Az udvarhelymegyei Makkfalva fiatalsága a csendőrség engedélyével táncmulatságot rendezett. A táncmulatságon a makkfalvi csend-

őrös két fiatal tagja is részt vett. Tánc közben egy legény leütötte véletlenül az egyik csendőr cigarettáját. Emiatt a megsértődött csendőrök 8 óra után felszólították a táncoló ifjúságot, hogy hagyja abba a mulatságot. Ebből szóváltás keletkezett, a csendőrök puskatussal kezdték bízatalni hazamenetelre az ifjúságot. Erre a mulatságból mindenki menekülni igyekezett. A zavarban a csendőrök oktalanul tüzelni kezdtek. A golyók Csergő István legény megölték, Fazekas Pált pedig halálosan megsebeztek. A hatóságok a véres táncmulatság ügyében vizsgálatot indítottak.

Aradon megverték két olasz diákot. Arad főutcáján két olasz diák sétálgatott. — Az olaszok sapkáján olasz nemzet színű szalag volt. A román diákok, minthogy az olasz nemzet szín zöld-fehér-piros, azt hitték, hogy magyar nemzeti szín visel a két diák. Nekiesték a két olasznak és alaposan helybenhagyták őket. A botránynak a rendőrség közbelépése vetett véget.

Magyarországon egy kiscgazdát örökös törvényhatósági tagnak választottak meg. Tápay József kiscgazdát, jásszentlászlói községi bírót Pest vármegyei közgyűlésén örökös törvényhatósági tagnak választották meg. A főispán a megválasztotthoz intézett üdvözlő beszédben kiemelte, hogy ezzel a választással a közgyűlés a kiscgazdatársadalom egyik értékes és mintaszerű munkát végző tagját akarta kitüntetni.

Gazdák, szervezkedjétek!

A szatmári eset tanulságai. Szatmárnémetiben Popovics József timártnuló egy kutyabőr kezelése közben veszettséget kapott és borzalmas kinok között meghalt. A szomorú esettel kapcsolatban a következőkre hívjuk fel olvasóink figyelmét. A beteggyanus kutyákkal nagyon óvatosan kell bánni. A fertőzés azonban nemcsak harapás, marás útján történhetik, hanem közvetett úton, a kutya által érintett vagy benyálazott dolgoktól is. Megtörtént például, hogy egy asszony felsurolta veszett kutyájának az ólját s a kezén levő apró seben keresztül megfertőzte magát a rettenetes kórral. Ilyen közvetett úton kapott fertőzést egy mézárósinas is, aki gyakran vitt husmaradékot egy kutyának. Egyszer azt látta, hogy a kutya véres s megsimogatta a sebet. A kutya nem sokára elpusztult, de mivel senkit sem harapott meg, nem gyanították, hogy veszett volt. Pár hét múlva a gyermekek is kitört a veszettség s borzalmas kinok között meghalt. Ez úgy magyarázható, hogy a fiú keze is sebes volt s a kutya szőréről, vagy a sebben maradt nyálból a fertőző anyag átjutott a fiú szervezetébe. Mindebből az a tanulság, hogy sebes kézzel ne nyuljunk kutyához, vagy kutya által érintett tárgyakhoz.

Pórus járta betörők. Senorra spanyolországi városkában cigány betörők felfeszítették egy vegyeskereskedés redőnyét és behatoltak az üzletbe. Minden elemelhető magukhoz vettek és már távozni akartak, midőn a sarokban mézesüveget pillantottak meg. Nekiestek a méznek és az üveg egész tartalmát megették. A mézben patkányméreg volt, ami rá is volt írva az üvegre. A cigányok azonban nem tudták olvasni és nem tud-

ták, hogy ez a méz patkányirtásra szolgál. A hat cigány közül három néhány óra múlva borzalmas kinok közepette meghalt. A többi három cigány állapota is életveszélyes.

Erdély tartományi igazgatója átvette hivatalát. Dobrescu Aurél, Erdély tartományi igazgatója, Kolozsvárra érkezett és megkezdte a tartományi igazgatóság szervezését. A hivatal egyelőre a kolozsvári erdészeti palotában helyezkedik el.

A szesz áldozata. Kiss Zsigmond érkeserüi lakós fiával a szőlőbe ment, hogy a disznótorhoz szükséges bort hazaszállítsák. Közben apa és fia borozgatni kezdtek. A borozgatás vidáman folyt az estéli órákig, amidőn az öreg anyyira becsipett, hogy hazamenni nem tudott. A szintén megittasodott fiú a pincénél hagyta apját, ő pedig hazament. Másnap reggel a házbelieknek feltűnt, hogy az öreg még mindig nincs odahaza és keresésére indultak. A pincénél már nem volt, tovább menve azonban megilletődve látták az öreget a földön elterülve. Kiss Zsigmondot megölte a szesz!

Oriási vihar Angliában. Egész Angliában hatalmas vihar tombolt. A vihar épületeket pusztított el, fákat csavart ki és sok halászbárkát tett tönkre. A vasúti közlekedés és telefonkapcsolat sok helyen szünetel. A vihar 36 embert ölt meg. Hasonló erejű vihar Angliában emberemlékezet óta nem volt.

Vesztett kutyák Bögözön. Bögözön két veszett kutya több juhót és három embert megmart. Az embereket: Borecsa Józsefet, Novák Sándort és Balogh Tamást gyógykezelésre a kolozsvári Pasteur-intézetbe szállították.

Szerencsétlenség az egeresi közsémbányában. Tamás Sándor bányamunkás csillén-ereszkedett le egyik tárnába. Közben fejét kidugta a csilléből és egy gerendába ütötte. Az erős ütés következtében azonnal meghalt.

Oroszországban felforgatják a szentek sirjait. Oroszországban a szovjet elrendelte, hogy az összes orosz szentek sirjait fel kell ásni. Be akarják bizonyítani a népnek, hogy a szentek is elenyésznek, tehát felesleges azokat tiszteletben részesíteni. Így akarják az emberekből Oroszországban a vallásosságot kiölni.

Nagy vasuti szerencsétlenség Afrikában. Algir, afrikai francia tartományba egy gyorsvonat 50 méteres szakadékba zuhant. A szerencsétlenségnek 21 halálos és 44 súlyosan sebesült áldozata van. Cluj

Sok ezer magyar hadifogoly szinylődik a szibériai ólombányákban. Egy Kassa melletti faluba 15 évi távollét után most került haza Oroszországból Vaskó Mihály hadifogoly. Vaskó elmondotta, hogy Oroszországban még ma is sok ezer magyar hadifogoly szinylődik. Ezek nehez bányamunkával sem tudnak annyit szerezni, hogy utiköltségre valót gyűjthessenek.

Körjegyzőknek, ügyvédeknek és a közönségnek hatósági eljárásoknál elsőrangú szolgálatot tesz a Fehér: Colectiune de formule (Jogi iratmintatár). A hatóságokhoz, bírósághoz, pénzügyhöz, telekkönyvhöz stb. hivatalos beadványok, keresetek, felebevezések, szerződések, végrendeletek stb. stb. minták román nyelven. Ára 300 lej. Vidékre portóval a pénz előzetes beküldése mellett 310 lej. *Minnerva könyvkereskedés Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria (Deák Ferenc-utca) 1. sz.*

ÚJ KÖNYVEK

Vásárhelyi János könyve megjelent. Hirt adtunk volt arról, hogy Vásárhelyi János ref. püspökhelyettesnek „*Jobban tiéd, Uram*“ címen a Minerva kiadásában könyve jelenik meg, mely egyházi beszedeit és imáit tartalmazza. Jelentjük, hogy a könyv igen szép kiállításban megjelent. Ára 200 lej s lapunk útján is megrendelhető.

A tüdőbaj gyógyítása konyhasómentes táplálékokkal. Most jelent meg magyar nyelven az első könyv a lapunkban is ismertetett G e r s o n-féle étkezési rendszerről. Az étrendhez szükséges ételek receptjeit és a heti ételbeosztást is részletesen közli. A könyv hasznos tanácsadó a tüdőbaj elleni küzdelemben. — Kapható a Minerva Rt. könyvosztályában Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria, volt Deák F.-utca 1. Megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján, ára 170 lej és a portóköltség.

IPARI ROVAT

Tegyenek próbát az asztalosok.

Az ősszel megjelent Székely Nemzeti Múzeum Emlékkönyve most ép nem régen mutatott rá tartalmas értekezéseivel a sajnálatos módon egyre fogyó székely népi díszítések szépségeire. E munkában foglaltak ép jókor jöttek, hogy egy kissé szétnézzünk a székely portákon.

Bizony a tapasztalat meglehetősen lehangoló. Hol vannak most a régi tulipános díszítésű és jellegzetes formájú butor darabjaink?

Egy pár rejtett zugban levő községünk régi családi berendezését leszámítva bizony el-

tűnnek még a meglevők is, nemhogy újak csinálásáról lehetne szó!

Igen, mert az újabb nemzedék a piacokon közismert „módis“ butorokat vásárolja. Ezen a téren ép oda jutottunk, mint a ruházkodással.

A női házi szőttest s annak jelegzetes szabását a bolti cifra rongy s a divatlapok rémes utánzatai szorították ki. Ép úgy, mint a férfiaknál a szép szoros fehérharisnyát, a „bricsesz.“

Még talán lehetne valamit tenni, hogy a székely ház belseje visszakapja a régi meleg hangulatát s barátságos belső képét a régi butorzat dívatának a felújításával.

A helyzet kissé nehéz! Az a kérdés merül ugyanis fel, hogy vajjon a mostani farsangi szezon alatt összekelő fiatal párok, hol kaphatnának olyan butorokat, amennyiben tényleg olyanokat akarnának beszerezni?

Bajoson lehetne, mert jól tudjuk, hogy a szokásos módon a piacon vásárolják össze a már kész butorokat, amelyek amolyan „módis“ dolgok, finomul barnára megfestve, sőt amugy nagy cifrán faerezet utánzásra kifesülve is!

Viszont, akadna-e ma mesterember, aki azokat csak úgy hamarjában meg tudná csinálni, hisz a mai nemzedék — ezen a téren is — még csak nem is ismeri azokat s azok készítését, de ha csinálna is, mindig fenforogna az a kétely, volna-e, aki azt megvásárolja?

Igy a két fél közt egyik sem tudván fellépni döntően, maga az ügy szenved!

Csak az első berendezés elkészítése volna nehézkes, de ha már a minták megvannak, úgy a többiek elkészítése és kifestése nehézséget nem okozna.

Nem hihetjük el, hogy ha falusi lakosság látná ezt a „ujabb“ divatot, ne igyekeznék követni, főként, ha volna is, akibuzditsa őket.

Igy könnyen megtörténne, hogy a vásárokon is megjelene végre a mai kor gyermekei által soha nem látott tulipános butor, mint ahogy még egy-egy helyen meg is van, csak elé sajnos, ép a Székelyföldről tűn el teljesen.

A mai farsangi idő elég alkalmat szolgáltat a kérdéses gondolkodásra s talán akadnak olvasóink közül olyanok is, akik már a közel jövőben egy örvedetes hatásról számolhatnak be is.

Vérszegény, sápadt, étvágytalan, legyengült és állandóan fejfájásban szenvedők ne használjanak más, mint a dr. Földesféle **Ferrol Vastáplikórt**, mely elősegíti a vörös sejtek képződését, kitünő étvágyat idéz elő és ennélfogva a legjobb hizlalószer. A beteget és gyengélkedőt erőssé és életvidámmá teszi, munkakedvet fokozza, vérszegény nőknél a havibajt szabályozza és a görcsös fájdalmakat szünteti, vérszegény, sápadt sovány gyermekeket hizlalja, vérszegény, gyenge férfiakkal egészségét visszaadja. Egy kurára 6 üveg szükséges. Postán utánvétellel megrendelhető Dr. Földes gyógyszerháza, vegyeszeti laboratóriumából Arad Str. Eminescu 21. Egy üveg ára 110 lej, hat üveg rendelésnél postadíj nem lesz számítva. A legnagyobb orvosi szaktekintélyek javasolják. Minden gyógyszerháza kapható.

A NŐ

Genovéva intelme az asszonyokhoz!

Az ősrégi história szerint Genovéva grófnét, mikor a vadonból visszatért férje várába, nagyon sokan keresték föl jó tanácsokért, lelki vigasztalásért.

Genovéva lelkét a szenvedés gazdaggá tette, mindenkinek bölcs intelmeket mondott, öreget, ifjat, szegényt, gazdagot el tudott látni lelki utralalóval.

Asszonytársaihoz így beszélt:

Titeket illet a legszebben hangzó szó: Édesanyám! A legnagyobb prófétákat, orvosokat, hadvezéreket törékeny testű, gyöngye nő szülte és táplálta. Mit nem cselekszik az asszony az ő szereteteiért? Felkél még éjjel, eledelt ad az ő házában és rendel ételt az ő szolgáló leányainak. Gondolkodik mező felől és megveszi azt, az ő kezének munkájából szőlőt plántál. Kezeit veti a fonókerékre és kezeivel fogja az orsót. Gyolcsot sző és cladja. Erő és okosság az ő ruhája és nevet a következő napnak. Vigyáz házanépe dolgára és a restségnek étkét nem eszi. Csalárd a kedvesség és hiábavaló a szépség: amely asszony féli az urat, az szerez dicséretet magának!

Ilyen a jó asszony és az édesanya! Még akkor is simogatja gyermekét, mikor tudja, hogy tigyót melenget kebelén.

Boldog asszony: ha jó gyermekek veszik körül. Vértanu: rossz és hálátlan gyermekek körében!

Fogjon kezet a falu és a város!

Mostanában mind több jelét látjuk annak, hogy a városi magyar nők őszinte érdeklődést tanúsítanak falusi nőtestvéreik iránt. Keresik módját annak, hogyan tudnának ezeknek segítségére lenni, tanácsal, szervezett erővel életküzdelmeiket megkönnyíteni.

Különösen foglalkoztatja minden egyházunk Nőszövetségeit a cselédleányok sorsa. S ez érthető is, mert a magyarság egyik eleme sínes anyai veszedelemnek kitéve, mint azok a gyöngye leánypalánták, akiket szülőföldjük öléről a legkietlenebb viszonyok közé sodornak az élet mérges viharai.

A leány- illetőleg cseléd-védelem volt egyik főfárgya annak a női nagy gyűlésnek is, amelyet az őszön a református egyház Nőszövetségei tartottak Sepsiszentgyörgyön. Ezen a gyűlésen került

felolvasásra Dr. Csutak Vilmosnének nagyérdékű munkálata a cselédkérdés rendezéséről.

A nemes érzések és mély gondolatok sugalta fejtegetésből közöljük azt a részt, amely a kérdés gyakorlati megoldásával foglalkozik:

Szerintem az első tennivalónk mindenesetre az, hogy a falusi nőszövetségek a maguk keretein belül minél előbb szervezzék meg a leányegyleteket, ha még eddig nem tették volna s ezekben foglalkozzanak elsősorban azokkal a kis falusi leányokkal, akik még nem szolgálnak és azokkal, akik már ott helyben cselédeskednek. Mindnyájan tudjuk, hogy nevelőmunkát a mai iskolától gyakran hiába várunk már s azért a szegénysorsu, keresetre és pénzszerzésre kényszerített leányoknak elsősorban ezekben a leányegyletekben kell megkapniok hitéletük megerősítésével azt az erkölcsi alapot is, amire támaszkodva bátran kimehetnek az életbe, anélkül, hogy a mindig romlott város szennyes hullámai ledönthetnék őket a lábukról.

Ezekben a leányegyletekben kellene csekély tudásukat is mindenféle hasznos és jó irányban bővíteni, hogy aztán annak birtokában a lábukon szilárdan megállhassanak. Foglalkozzanak a magyarság történelmével, amiből most semmit sem tudnak és olvassanak nagy magyar költőinkből és rendezzenek versenyszavakat. Kézimunkázzanak, hogy anyagi hasznuk is legyen belőle és egyuttal izlésük is fejlődjék, de ne a boltokból vásárolt külföldi gyolcsokra nyomtatott izléstelen munkákat, hanem felkel eleveníteni a régi szép székely-magyar varrottasok dívatját a maguk szötte kender és lenvásznakra.

Erről az érdeklődők igen értékes és szép felvilágosítást nyerhetnek a Székely Nemzeti Múzeum Emlékkönyvében, főleg a Roediger tanár ur tartalmas és igazán hasznos dolgozatában. De én magam is szívesen szolgálok felvilágosítással és mintákkal is, mert a Múzeumból bármikor lerajzolhatom akármelyik mintát az eredeti régi varrottasokról. Hátha az ilyen irányu kézimunkáztatása a falusi leányoknak oda fogja nemesíteni az izlésüket, hogy ők maguktól is rájönnek arra, hogy belássák, mennyivel szebb és hozzájuk illőbb az otthon szőtt ruhánakvaló, mint a városi nők finom anyagból készült divatos ruháinak hitványabb, olcsóbb anyagból készült gyatra utánzata? Mert már sokszor és sok helyen megállapítást nyert az igazság, hogy a nemzeti viselet elhagyása együtt jár az erkölcsök felhagyásával.

Fel kellene eleveníteni egy szép régi ruhafarmát s lassanként a viselésére szoktatni

leányainkat. Itt újra felhívom a figyelmet egy a Múzeum Emlékkönyvében megjelent nagyon értékes dolgozatra, amit Haáz Rudolf tanár ur írt, a lövétei székely népviseletről és Viski Károly a székely népviseletről.

A leányegyletekben kapjanak oktatást még más irányban is. Tartsunk előadásokat a tisztaságról, csecsemőgondozásról, egészségápolásról, betegápolásról. A városi nőszövetségek és leányegyletek még vetített képekkel is fűszerezhetik ezeket a tanításokat.

Ha a lelkük és értelmük így nem egy parlagon hagyott sivar terület lesz, amin mindenféle vad és kártékony növény olyan vigan meggyökeresedhetik és burjánzik, hanem a műveltség virágaival gondosan beültetett templomkertté változik, akkor bátran megnyithatjuk nekik a városok kapuit, nem tesz bennük kárt a városok száraz, sorvasztó szele sem. Annál is inkább nem érheti őket, mert ott meg a városi nőszövetség és leányegyletek fogják gondjukba venni ezeket a virágpalántákat s folytatják azt az áldásthozó munkát, amit a falu elkezdett s fogják megtanítani őket arra az igazságra, hogy a munka az áldott valami, ami megóvjá őket a szegénységtől és gondtól, de legfőképp a büntől.

Különben az a meggyőződésem, hogy a leányvédelem kérdésének megvitatásánál és tárgyalásánál nem annyira hosszadalmas okoskodásra, hanem sokkal inkább *jószívre és gyakorlati munkára* van szükségünk. Azért még csak arra mutatok rá, hogy a falusi Nőszövetségeknek ebben a leányvédelmi munkájában a legelső feladata és teendője a városba, vagy más falvakba elszegődött leányok nyilvántartása lenne. Ez több okból fontos. A falusi nőszövetség ennek alapján a szolgálatot kereső vagy szolgálatbalépett leányokat be tudja ajánlani az illető város vagy falu Nőszövetségének és ha azok igazán és öntudatosan teljesítik kötelességüket, akkor ezek a leányok nem veszhetnek el a tömegben, az ismeretlenségben. Akkor ezek a leányok az idegenben is érezni fogják a hovatartozandóságukat, nem számkivetett senkiknek, igát húzó páriáknak, de a társadalom hasznos és munkás tagjainak fogják majd érezni magukat, akikre mind egyházukkal, mind székely fajukkal szemben még sok és nemes hivatás vár.

Épen azért tisztelettel kérem, hogy a személyes szolgálatot teljesítő leányok védelmére vonatkozólag elfogadni sziveskedjék következő indítványomat:

1. A Nőszövetség minden cseléd tartó tagját tekintse a *családjához tartozónak* a maga cselédjét, akinek a testi és lelkitisztasága fölött való örködést szent kötelességének tartja.

2. Az összes falusi Nőszövetségek, készítsenek mielőbb pontos nyilvántartást a szülői házukon kívül, de a szülőfalujukban személyes szolgálatban álló leányokról és azokat megfelelő módon vonják be a már megalakított, vagy mielőbb megalakítandó *falusi leányegyletekbe* és ott előre megállapított időben és program szerint gondoskodjanak azok lelki neveléséről és hasznos foglalkoztatásáról.

3. Az összes falusi Nőszövetségek az érdekelt szülők és rokonok segítségével, mielőbb vegyék nyilvántartásba a falujukon kívül szolgáló összes leányokat és azokat további nyilvántartás vegyék gazdájuk és szolgálati-helyük pontos megjelölésével jelentsék be az illető város vagy falu Nőszövetségének, hogy az gondoskodhassék a további lelki irányításukról és hasznos foglalkoztatásukról.

4. Mind a falusi, mind a városi Nőszövetségek, a személyes szolgálatot teljesítő leányok testi és lelki gondozását az illető háziasszonyokkal való barátságos megegyezés alapján a helyviszonyok szerint legalkalmasabbnak látszó módon ezen leányok részére is biztosítsák. Hassanak oda, hogy a háziasszonyok adjanak a cselédjüknek a hétből legalább 2 órát, amelyet a Nőszövetség segítségével és munkásságával *önművelésükre* fordíthatssanak. A Nőszövetségek gondoskodjanak bibliórak tartásáról, adjanak hasznos egészségügyi, takarékosági, ruházkodási és magaviseleti tanácsokat, tanítsák meg őket a varrás és más hasznos kézimunka elemeire, tartsanak számukra okosan szórakoztató, egyszerű előadást és felolvasásokat, hogy mindezzel a tevékenységükkel vonják el őket a léha és reájuk veszélyes utcai szórakozástól s szolgálati idejük letelte után egészségesen és több tudással felszerelve adják vissza szülői házuknak s az illető falusi Nőszövetségnek.

Ki akar sokáig élni?

Az emberi elme már nagyon régen fűrkésközi, mi módon lehetne az életet lehetőleg hosszuvá, kellemessé és egészségessé tenni. Már akkor foglalkoztak az emberek ezzel a kérdéssel, mikor komoly orvostudományról még szó sem volt. Akkoriban rendületlenül hittek valami csodaszerben, amit csak fel kell találni, minden bajt meggyógyít, fiatallá tesz s az életet meghosszabbítja.

Ma már ilyen álmódosítás nem izgatja a józan elméket, mert tudjuk, hogy teljesen tökéletes életmódot ma már nem lehet folytatni, mert az egyiknél közrejátszik az éghajlat és a lakóhely, a másikonál a szegénység vagy a foglalkozás, sokszor az állam sze-

génysege is, mert nem képes egészségi intézményeket fenntartani.

A mai orvostudomány 70—80 esztendőre becsüli az egészséges ember átlagos élettartamát. A hosszúéletű emberek életmódját fel szokták jegyezni az orvosok. Azt lehet ilyen feljegyzésekből olvasni, hogy a legidősebb magyar ember Nagykövérés faluban halt meg 1724-ben 185 éves korában. Koldus volt, szakálla, haja olyan volt, mint a penész, de még egypár foga volt és kivörösödött szemivel még látott. A magyar Kobin János és Sára nevű felesége 1781-ben házasságuk 147. esztendejét éltek, a legkisebbik fiuk ekkor 116 éves volt. Az aggastyán férj ekkor 172 éves, a felesége 164 éves volt.

Ezen szokatlanul hosszúéletű emberek nagyrészt egészséges életmódjuknak köszönhetik ezt a ritka jelenséget. Valamennyinek az életerejéből az domborodik ki, hogy hosszúéletű szülőktől származtak, falun, szabad levegőn dolgozó földmivesek, vadászok, halászok, erdészek, pásztorok voltak. Mértékletesen éltek, a szeszes italoktól általában tartózkodtak, munkájuk nem volt túlságosan megerőltető, mind koránkelő emberek, sohasem betegeskedtek, házaseletet éltek és szelíd, békességes, nyugodt természetűek valamennyien.

Sok minden tanulság van ezekben, némelyiket minden fáradság nélkül követni is lehet.

Legelső gondunk legyen a *friss, szabad levegőn való mozgás*.

A *foglalkozásnak* is nagy fontossága van az egészségre. Az emberi munka sokféle, nem minden ember bírja egyformán a munkát, erre nézve tehát szabályt nem lehet megállapítani. Van azonban egy érzékeny védőeszköze a szervezetnek a túlságos munka ellen is ez a fáradtság. Aki ezt semmibe se veszi, sokat árt egészségének. Éppen olyan káros a munka teljes hiánya. Még pihenés közben is dolgozhatunk, csak hogy más szervekkel, mint kenyérkereső munka közben. A testi és szellemi munkának változatosnak kell lennie.

Az *alvás* a szervezet egy részének teljes nyugalma. Alvás közben pihen az agyvelő, az idegrendszer és az izomzat. Egy kis önmegfigyeléssel mindenki megállapíthatja az üdítő alvásra szükséges időt. A túlsok alvás csak haszontalan lustálkodás. Általában azt

lehet mondani, hogy aki nyolc órát dolgozik, annak nyolcórái alvás teljesen elegendő.

A *kedély* is fontos a hosszúéletű ember életrajzában. A gond, izgalom, mérgeződés már önmagukban is valóságos betegségeknek tekinthetők. A régi tanítás is arra int: ha nincs orvosod, nem baj; legyen orvosod ez a három: *vidám kedv, nyugalom, mértékletes élet*. Egészségünket óvjuk, ha kerüljük az indulatok féktelen kitöréseit. A kedély nyugalmanak állandó megóvása azonban nem könnyű, de következetes *önuralom* által az egészségnek ezt a feltételét is megszerezhetjük.

Legfontosabb a mértékletes élet. Számtalan közmondás és szállóige hirdeti a mértékletes élet dicséretét, de annál kevesebben tartják meg. Az emberek nagy része igen hajlamos vétkezni a mértékletesség ellen, mikor ételről és italról van szó.

Ügy, amelyet asszonyoknak is meg kell tárgyalniok.

Egy kedves kis egyházi lap, az „Unitárius Közlöny” hasábjain olvastam legelőbb megpendítve azt az eszmét, hogy el kellene végleg hagyni a falukon szokásos halotti tort, mely sokféle okból — főleg pénzügyi okból — nem való a mai küzdelmes korba.

Amellett az eszem-izomnak sokszor egyáltalán nincs épületes kimentele, sőt duhajkodássá fajulva, egyenesen megbotránkoztató.

Mikor a cikket olvastam, őszinte öröm fogott el, hogy régen lelkemben lappangó gondolatomat valaki kimondotta a nagy nyilvánosság előtt.

Népiesen kifejezve „épen a szájból vette ki a szót.”

Egészen messze, gyermekkoromba nyulik vissza kellemetlen érzésem a torozás iránt.

Nagyok ellesett beszélgetéseiből, mint kő esett szívemre egy halotti tor botránya: A jó öreg plébános ur feküdt ravatalon s a virasztó és torozás alatt testvérei úgy felöntötték a garatra, hogy borral telt poharukkal a ravatalhoz járultak és koccintásra szólították fel az elhunytat.

Sohasem tudtam ez esetet elfelejteni, de most még sem ez adta kezembe a tollat.

Községünkben végződött sulyos szerencsétlenséggel tor. Az ingyen pálinka óriási kelendőségnek örvendett s egy virasztó anyyira beszélszelve ment haza, hogy szinte önkivületében

beleköltött édesanyjába, baltával főbe verte s a leggonoszabb módon halálra taposta a szegény öregasszonyt. Tor nélkül ez sohasem történt volna meg, csak az ital vette el ennyire az eszt a szerencsétlennék, kit mindenki jó embernek tartott.

Most teljesen megtörve, börtönben vezekli le szörnyű tettét.

Oda kell tehát hatni írással és szóval, hogy evés és ivás nélkül töltsenek el a jó ismerősök pár órát a szomoru családdal.

Érezzék azok, hogy jó emberek vannak körülöttük, kiket a részvétben az a gondolat és érzés vezet, hogy:

„Kit szeretünk, míg ajka mosolyog
Bánatában is legyünk osztályosok.“

És ez az együttérzés legszebb bizonyossága annak, hogy valóban *felebarátok* vagyunk.

Gál Lajosné.

Csirázott zab, mint baromfi-takarmány.

A baromfiak okszerű takarmányozásáról többször volt már szó lapunkban. Különösen azt hangsúlyoztuk, hogy a baromfinak nem jó tisztán szemes eleséget adni. Az egyoldalú gabona-takarmányozás mellett a baromfiak rosszul fejlődnek és eltartásuk nagyon sokba kerül.

Ujabbán a baromfiak okszerű takarmányozásában mind nagyobb szerep jut a *zöld takarmányoknak*. Nyár szakán nem jár semmiféle áldozattal a zöld takarmányok beszerzése. Küntjáró baromfi számára egyáltalában nem kell gondoskodnunk zöldségről, a ketreben, kifutóban tartott szárnyasok számára pedig mindig kerül, káposzta, répa levél, saláta, vagy egy marék fű.

Télen már nehéz dolog a baromfit friss zöldséggel ellátni. Ez azonban hátrányosan befolyásolja a baromfiak fejlődését és tőjéképességét. A zöld takarmányban olyan anyagok vannak, amelyeket más eleséggel pótolni nem lehet. Különösen a korai csirkék etetésénél kell nagy gondot fordítani, hogy friss, zöld takarmányhoz jussanak. A kis csirkék elhullásának, vagy fejlődésben való visszamaradásuknak rendesen az az oka, hogy nem kaptak friss, zöld eleséget.

De sulyt kell fektetni a tőjó tyukok takarmányozására is. Azok eleségéből sem szabad hiányoznia a friss zöldségnek.

Ujabbán zöldtakarmányok pótlására nagy sikerrel használják a *csirázott zabot*. A csirázott

zab nemcsak azért értékes takarmány, mert csirázás alatt a zabban levő tápanyagok könnyebben emészthetők válnak, hanem azért is, mert a zabszemben értékes *vitamin* anyagok keletkeznek. Ezekre az anyagokra különösen fejlődő csirkék szervezetének van nagy szüksége. De olyan *vitamin* is keletkezik a csirázó zabban, amelyik a tyukok tojáshozamát fokozza. A *baromfi tenyészítő tehát a csirázott zabban olyan takarmányt nyer, amellyel tyukászatának jövedelmezőségét nagyban fokozhatja.*

A csirázott zabot házilag a következőképpen állítjuk elő. Egy vásott zsákot megtöltünk zabbal és a tele zsákot langyos vízbe áztatjuk 2-3 óra hosszáig. Ekkor a zsákot meleg helyen, például a konyhában, felakasztjuk úgy, hogy a víz kicsurogjon belőle. A zabot minden nap kiöntjük a zsákból, hogy szellőzzék és újból megnedvesítve megint zsákba rakjuk. Öt nap múlva a csirázott zab készen van. Az így elkészített zabot néhány napig még világos, meleg helyen szétterítjük, hogy a viaszsárga színű csirák megzöldüljenek. A zöld csirás zab sokkal értékesebb, mint a szintelen. A zab akkor alkalmas takarmányozási célokra, amikor a csirák 5-7 centiméter hosszúak.

A csirázott zab olesó és kitűnő takarmány, előállításuk is egyszerű. Aki tehát sok és szép tojáshoz akar jutni, aki egészséges csirkéket akar nevelni, próbálkozzék meg csirázott zab etetésével!

A gyermeknevelés szabályaiból.

Soha se szidd és verd gyermekedet mások jelenlétében. Ez sérti, elkeseríti és makrancossá teszi a gyermeket!

Ne dicsérd örökké gyermeked előtt jó tulajdonságait. Különösen mások jelenlétében légy óvatos a dicsérettel. A gyermeket az örökös dicséret hencegővé és engedetlenné teszi. Kellő alkalmakkal ne takarékoskodjál a dicsérettel.

Minden hazugságnak, amit gyermeked mond, járj utána és keresd meg indítóokát.

Igazmondásra szép szóval és szelidséggel neveld gyermeked. A gorombaság és szigor két-színűvé és hazuggá teszi a gyermeket.

Tanítsd gyermeked az öregebbek iránt való tiszteletre.

Tanítsd meg gyermeked, hogy idejét jól ossza be, mert jó munkát csak jó időbeosztással lehet végezni. A jó időbeosztás a restség legjobb ellenszerel!

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Mi a célja a magyar földhitel-intézetnek?

Erdélyi magyar földhitelintézet alapítására hívják fel a magyar földművelő társadalmat közéleti szereplésük révén is ismert nevű magyar gazdák.

Annyi tárgyalás, gyülekezés, hírlapi szócata után végre egy egészséges, gyakorlati célkitűzés, melynek megvalósításához minden magyar gazdának tehetsége szerint hozzá kell járulnia, mert minden gazda közvetlenül vagy közvetve hasznát fogja látni. Ha megvalósul a földhitelintézet a magyarság mezőgazdálkodásának olyan segítője és támasza lehet, hogy munkájának hatása ma fel sem becsülhető. Erről meggyőződhetünk, ha megismerjük a törvényt, mely megteremtette a jogot ilyen intézet alapítására.

A hivatalos lap 1929 aug. 20-iki számában jelent meg ezen „törvény a földhitelintézetekről és mezőgazdasági hitelintézetekről”. A törvény megengedi, hogy 100 gazdaember, kiknek mezőgazdasági ingatlana 50 millió lei értékű, földhitelintézetet alapíthasson legkevesebb 20 millió lei alaptőkével. Az így alapított intézetnek azután a törvény kivételes, előnyös helyzetet biztosít azért, hogy minél olcsóbban tudjon kölcsönt adni a gazdáknak.

Nagyon sokat érő jog már az is, hogy bélyeg- és illetménymentességet s adómentességet élvez, követelésének behajtása végett nem kell hosszúságos és költséges pert folytatnia, csak egy egyszerű kérést ad a telekkönyvi hatósághoz s ez elrendeli az árverést. De mindennél sokkal nagyobb jelentőséggel bír a földhitelintézetnek az az előjoga, hogy zálogleveleket bocsáthat ki; azért nagyjelentőségű ez, mert a záloglevelek útján az intézet külföldön olcsó pénzt tud szerezni s így a gazdáknak is sokkal olcsóbb kölcsönt tud adni, mint más pénzintézet. Ennek megértése végett nagyjában ismerni kell a záloglevélüzlet lényegét: a földhitelintézet kölcsönt ad s annak biztosítására zálogjogot nyer első helyre a kölcsönvevő ingatlanain. Az intézet most biztosított követelései összegével egyenlő összegekről szóló adósleveleket állít ki s ezt hívják záloglevélnek, melyben kötelezi magát, hogy

azt az összeget, bizonyos idő múlva megfizeti annak, akinél akkor az adóslevél (záloglevél), lesz s addig fizet meghatározott kamatot. Ezeket az adósleveleket azután vételre kínálják azokon a piacokon (tőzsdéken), ahol az értékpapírok vásárlója van s aki pénzét állandó jövedelmet adó, biztos módon akarja elhelyezni, szívesen megveszi, mert valamivel nagyobb jövedelmet kap, mint a betét után, s ha pénzére szüksége van, bármikor eladhatja és biztosítva van az elértéktelenedés s még a nagyobb árhullámzás ellen is, mert a záloglevél fedezetét a földhitelintézet ingatlanra kebelezte be. A földhitelintézet tehát zálogleveleit ott fogja eladni, ahol olcsó a pénz. — Amerikában, Angliában, — s ebből az olcsó pénzből ő is olcsón adhat a gazdáknak.

A törvény is azért adta ezt a fontos előjogot, hogy a földhitelintézet megfelelően szolgálhassa a mezőgazdaság érdekeit s ennek biztosítása végett az intézet működési körét úgy határozza meg, hogy egyéb pénzügyi műveletekkel nem foglalkozhatik, de a mezőgazdaság szükségleteit minden irányban kielégítheti. Így első sorban jelzálogkölcsönöket adhat résztorlesztésre vagy anélkül; kölcsönt adhat a lábon álló termésre, s a gazdaságnak élő és holt felszerelésére; támogathat minden olyan ipari vállalkozást, mely mezőgazdasági termékek feldolgozására irányul; kölcsönt adhat a falusi hitelszövetkezeteknek, hogy ezek a mezőgazdák személyi hiteligényeit kielégíthessék.

A törvény által megszabott ezen működési körben a földhitelintézetnek módjában lesz megtenni mindent, ami szükséges ahhoz, hogy a mezőgazdaság megbirkózhassék a mai súlyos gazdasági válsággal s felkészüljön egy jobb jövő megteremtésére.

Azért a magyar mezőgazdaságnak életbevágó érdeke, hogy földhitelintézet létesüljön és az minél erősebb legyen. Fontolja meg minden magyar gazda, hogy az a tőke, amivel a földhitelintézetet megalapítjuk, nem szolgál ugyan arra, hogy abból fedezzük a magyar mezőgazdaság igényeit, de döntő jelentőségű lesz a külföldi tőke szemében annak megítélésénél, hogy a ma-

gyar gazdaközönség milyen életakarással és milyen örökfejtési képességgel áll a gazdasági küzdő teren.

Azért fontos, hogy ne csak a törvény által megkivánt legkisebb összeg, 20 millió lei, jöjjön össze, hanem ennél sokkal több. Jegyezzen minden magyar gazda legalább egy részvényt, aki 500 leinél többet nem tud befektetésre fordítani, — és többet az, akinek többre van ereje. Nem ajándékba adja, mert legalább annyi osztalékot fog kapni, amennyi betéti kamatot ma a bankok

adnak s ha az intézet megkezdí működését, részvényeinek ára gyorsan emelkedni fog s aki részvényét nem akarja tartani, haszonnal adhat tul rajta.

Kisgazdatársaimnak azért is kérem a jegyzését, hogy az alakuló közgyűlésen nekünk is legyen szavunk, hogy az alapszabályok a mi érdekeinknek megfelelően legyenek megcsinálva.

Ikland.

Dr. György József
gazdálkodó.

Művelődési mozgalmak

ADD MEG A LÉLEKNEK, AMI A LÉLEKÉ!

Az áldott természet meghozta a maga termését, a keményen dolgozó gazda betakarította a termést, s mindenki, amint Isten engedte, bővebben, vagy szűkebb mértékben gondoskodott a maga és szeretett családja étellemezéséről a jövő termé-
sig.

Mert szó, ami szó, de az embernek már olyan a természete, hogy első sorban a maga ellátására gondol, mivelhogy az erős testi munka meg kívánja a testi táplálékot. Ennek mindenki eleget tesz úgy, ahogy tud, sőt sokan csak ennek, vagy amint mondani szokták, csak a hasuknak élnek.

A test táplálására mindenki gondol; de vajjon hányan vannak, akiknek az is eszükbe jut, hogy lelkük is van? Vajjon hányan gondolnak a lélek táplálására is? Hiszen ha csak az evésre, a test étellemezésére gondolnánk, semmivel sem volnánk jobbak az okatlan állatoknál! Pedig azt mindenki tanulta az iskolában, hogy az embert az okatlan állatoktól a lélek különbözteti meg, az embernek lelke is van. De azt már elég sokan elfelejtették, hogy ha már van lelkök, azt táplálni

is kell, azt gondozni, ápolni is kell.

Igen, kedves Magyar Testvéreink, a lelket is táplálni, gondozni, ápolni kell, mert ha ezt nem tennők, egy sorba kerülünk az okatlan állatokkal; ezt pedig már még sem akarja elérni egyikünk sem. Nem szabad hagyni, hogy lelkünk gondozás, nemesítés nélkül maradjon, mint a vadon élő fa, vagy az elkorcsosult, elbetegesedett gyümölcsfa, mely csak arra jó, hogy tőből kivájják és a tűzbe dobják. A lélekkel is úgy vagyunk, mint a termőfölddel, vagyis amint a műveletlen föld csak gazt terem, úgy a műveletlen, nem gondozott lélek is csak gazt, emberhez nem méltó érzéseket terem, amikkel csak lealacsonyítja magát az ember.

Ne feledjük el, hogy az embernek legékeesebb tulajdona, legdrágább kincse a szépen ápolat nemes lélek, amit sem az idők mostohasága soha el nem pusztíthat, sem semmiféle hatalom tőle el nem tud rabolni!

De ezt a lelket, gondozni, ápolni és táplálni kell, mert a lélek épen úgy meg kívánja a maga helyes táplálékát, mint a test; nélküle a lélek is épu-
elsorvad, mint a test eledel nélkül. És ugyan mi lehet az a táplálék, amire a léleknek is szüksége van? Mi lehetne más, mint

az a sok szép lélekemelő, erkölcsnemesítő tanítás, amit az iskolában és a templomban hallunk, és az a sok-sok szép, tanulságos, szívidámító história, vers, elbeszélés, ami a zengzetes édes magyar anyanyelvünkön megirt jó könyvekben olvasható.

Közöltük, hogy a „Magyar Nép“ mellékleteként a tél folyamán „János vitézt“ és Genováva grófné történetét fogjuk olvasóink kezébe adni. Mindkét történet kiválóan alkalmas lelki táplálékul s hisszük, hogy előfizetőink közül sokkal többen fogják megrendelni, mint tavalyi regénymellékletünket.

Dr. Görög Ferenc.

MÜKEDVELŐ ELŐADÁS ERDŐCSINÁDON. Az erdőcsinádi ref. ifjuság karácsony másodnapján az „Aranyhíd“ című népszáművet adta elő. Szerepeltek: Szász Lajos, Tolvaly József, Jenői József, Baki Péter, Tolvaly Ferenc, Mihály Elek, Szabó Mihály, Simon Péter, Füzési Albert, Lukács László, Baki Ferenc, Tolvaly Józsefné, Baki Ferencné, Mihály Elekné, Szász Józsefné, Füzési Miklósné, Szabó Mihályné. Egytől-egyig derekasan megállták helyüket, különös sikert ért el Tolvaly József, Mihály Elekné és Tolvaly Ferenc. Előadás után reggelig tartó tánc következett. A darab előkészítését a helybeli ref. tanító végezte, amiért elismeréssel adózott neki a közönség. A begyűlt jövedelemből a mostan alakult Ifj. Egylet olvasásra alkalmas könyveket akar beszerezni.

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK.

A második szó.

Amikor Isten örökkévaló parancsolatait kiadja az ember számára, első szava a nagy figyelmeztetés: *Én vagyok, a Te Urad vagyok.* Engem soha ki nem hagyhatsz terveidből, számitásaidból s nekem, mindenek felett nekem tartozol felelősséggel. Ezt az első intelmet nyomon követi a második, mely az Örökkévalóval szemben való helyes magatartásnak útját jelöli meg. „Ne csinálj magadnak faragott képet — Ne imádd és ne tiszteld azokat.“ Az első isteni intelem az, hogy földi ember számára nincs fontosabb kérdés, mint Isten, az Örökkévaló, a második arra figyelmeztet, hogy Istent az Ő lényének megfelelően, lélekben és igazságban kell tisztelnünk. Egy nagy veszedelemtől óv ez isteni szó, egy súlyos kísértéstől, mely minden időben megpróbálta az embert.

Sok szép név mellett, sok pogány név is jelöli az emberek által kiformált istenség nevét. Mondják: Isten annyi, mint természetető, a fokozatosan kibontakozó evolúció, az értelem, stb., de mondják s hiszik s aszerint is élnek: Isten a Pénz, mely uralja a világot, Isten az Élvezet, amely előtt meghódolni érdemes. Isten a Halál, melyet senkisémmel vesztegethet meg s aki előtt mindenki meghódol. Beszélgessünk csak az emberekkel a vallás, a hit kérdéseiről s azonnal meglátjuk, hogy ahány ember annyiféle Istent csinál magának. De hogy ez embercsinálta istenek nem istenek, azt is megállapíthatjuk éppen az emberekből, mert életükből láthatjuk, hogy sem megtisztítani, sem megváltani, sem megszentelni nem tudják ez istenek azokat, akik őket kitalálták és előttük hódolnak. Ez az isteni szó arra figyelmeztet, hogy ne mi emberek próbáljuk kitalálni megalkotni magunknak Isten képét, hanem igyekezzünk megismerni s meghódolni Isten előtt úgy, ahogyan Ő magát számunkra kijelentette. De hát lehetséges-e ez? Eljuthatunk-e és miképen az Isten helyes megismerésére? Megmutatja-e nekünk valaki, hogy kicsoda az Isten és mit kíván tőlünk az Isten? Ha magunk nem alkothatunk, sőt nem is szabad képet alkossunk Istenről, ki mutatja meg nekünk az Atyát, az Istent? Mit felelünk e kérdésre? A magunk okoskodása és téveteget utmutatása helyett oda mutatunk Isten legszentebb ki-

jelentésének, a Szentírásnak azon igéire, melyeket János Evangéliumából olvashatunk eképen: „Ha megismertetek volna engem, megismertétek volna az én Atyámat is; és mostantól fogva ismeritek Őt és láttátok Őt. Monda néki Filep: Uran, mutasd meg nekünk az Atyát és elég nekünk! Monda néki Jézus: Annyi idő óta veletek vagyok és még sem ismertél meg engem, Filep? aki engem látott, látta az Atyát; mi módon mondod azért te: Mutasd meg nekünk az Atyát? Nem hiszed-e, hogy én az Atyában vagyok és az Atya én bennem van? A beszédek, amelyeket és mondok néktek, nem magamtól mondom, hanem az Atya, aki én bennem lakik, Ő cselekszi e dolgokat.“ (János XIV. 7—10). Én azt mondom, hogy Istent kereső lelki viaskodásunkban annyit tusakodtunk, annyi tévedésbe és csalódásba sodrodtunk, hogy ideje lenne egészen reábiznunk magunkat Arra, aki évezredek át-zengő szóval mondja nekünk is: „Én vagyok az ut, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, ha nem énáltalam.“ (János XIV. 6). Ezen az uton ezrek és ezrek találták meg a lelki felemelkedésnek útját. Ne magunk akarjunk csinálni magunknak Istent, hanem hódoljunk meg Az előtt, aki mellénk szegődik, megfogja kezünket és azt igéri nekünk, hogy Isten igazi megismerésére elvezérel bennünket. Az első parancsolatban Isten azt mondja az embernek: *Én vagyok.* Jézus pedig erre tanítja az embert: Te pedig mikor Isten megszólítására felelsz és imádságodban Őhöz fordulsz, így imádkozzál: *Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben.* És az ember, aki meghajolt Isten előtt és reábizta magát Krisztus vezetésére boldog és diadalmas szívvel, örvendező önátadással felelt: *Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában.* Isten megismerésének, tisztelésének, az Örökkévaló parancsolatai helyes teljesítésének bizonyára ez az egyedül helyes útja. Ha teljesíteni akarjuk Isten törvényeit, akkor legalább is meg kell próbálnunk elindulni ezen az uton. Az Apostol hitével kell elindulnunk, mely nem kétségeskedik afelől, hogy Isten az, aki munkálja bennünk mind az akarást, mind a véghezvitelt jó kedvéből.

MULATTATÓ

MESE.

Mesebeli kis királyhoz
Betévedt egy kis leány,
Hogy az éppen uzsonnázott
Tulipános udvarán.

„Ugy-e szép itt, ugye jó itt?
Nézz csak ide meg oda,
Bársony itt a gyepes udvar,
Drágakő a palota.

Nézd, a libám ezüst tollu
Aranyszörű a cicám;
Ugy-e itt maradsz mindlunk
Örökre, te kis leány?”

„Köszönöm a meghívását,
De el nem fogadhatom,
Szalmateles kicsi kunyhó
Az a ház, hol én lakom.“

„A mi libánk közönséges,
S nem arányos a cicánk;
De ott van a két testvérem
S édes apánk meg anyánk“.

„Ha ölelnék, ha csókolnak,
S fejem rájuk hajlthatom:
Szalmateles kicsi kunyhót
A viláért nem adom.“

György Vilmos.

Régi erdélyi urak.

1. Hogyan számolt a régi kolozsvári iparos és kereskedő?

Mikor makkfalvi Dózsa Dániel az ötvenes évek végén és a hatvanas évek elején Kolozsvárt a Kolozsvári Közlöny szerkesztője volt, vendégszerető nagy házat tartott. Különösen a vacsorák voltak nagyon népesek és nagyon zajosak. E vacsorákon együtt volt a mágnás, a földbirtokos a polgársággal és igen gyakran ült közöttük egy-egy jobbvágású székely és magyar közember is. Az étrend mindig egyforma volt. Makkfalvi lisztből tejes és turós puliszka, vesetokány burgonya körítéssel és puliszkával, sült krumppli vajjal és tea. Közben buzásbesenyei borrogásig.

E vacsoráknak gyakori vendége volt Benigni Sámuel, a mészáros mester és Cirják gyarmatáru kereskedő. Természetesen a vesetokányhoz sok vese, a teához pedig sok rum kellett. Mikor Dózsa Dánielné első ízben számolt el a havi számláról Benigni mészárossal, felsorolva látott a számlán fehérlust, firtó pecsenyét, fersált, zsirt, szalonnát, de sem a teménytelen vesét, sem a bélpecsenyét nem látta sehol.

— Benigni bácsi! — mondja csak mi van bélpecsenyékkel, meg a vesékkal? — kérdezte — Nem látom seholl!

Benigni bácsi sodort egyet a szürke bajszán.

— Azt nem is látja asszonyom soha, meg azt azokon a vacsorákon a haza elte meg!

Mikor pedig Cirjakkal számolt el, cukorliszt, szappan, keményítő, kékilő le a sárga cukorig minden ott volt, de a rum nem volt seholl. Mikor ezt Dózsa Dánielné számonkért Cirják bácsi simogatta szakállát:

— Ha a vesét és a bélpecsenyét a haza elte meg, akkor a rumot is bizonytal a haza elte meg! — mondotta.

2. Akik egymás mellett sem látták meg egymás

Dózsa Dániel magas termetű és egyenes talpú férfi volt. A vele némi sógorságban álló báró Orbán Bódog pedig fiatal felesége mellett görnyedten járt és különben is már pocakos, kis termetű ember volt.

Korondon, mint fürdőtulajdonossal, ennek is, annak is sok közlendője volt. Dózsa Dániel mint fürdővendég, panaszolni akarta, hogy a kátszába, a régi ugyevezett kaszárnyába beess az eső.

Megállott a borvizkut előtt a sétányon mindenkitől kérdezte:

— Hol van Orbán Bódog?

Végignézett feltartott fejjel a sétányon: „Hol van Bódog? Hol van Bódog?”

— Itt vagyok Dani — szólt közvetlen Dózsa Dániel mellével egy irányban szintén áldogáló Orbán Bódog — én is téged kereslek.

— Na ja — szólt közbe Korond tréfacsálója, Szenkovits Mari — ha a méltóságos mindig az eget nézi, a báró pedig mindig a földet: aligha megláthatják egymást, mert a báró egyáltalán nem angyal és a méltóságos ur még kevésbé ördög!

Mikor Szováta még nem volt a Veres József-féle házakkal úgy, ahogy kiépítve, Dózsa Dániel a Tholnai-féle kétszobás székelyházban szállásolt be magát. Onnan nézegette, miként szállának a fellegek Szováta felett. A vidéki urak már akkor sűrűn látogatták Szovátát. Dózsa Dánielhez, amint ott szivarozgatótt, mindenik elmenőnek volt egy pár barátságos szava. Egyik vasárnap két almásszürke székely csikóval jön Toboszlóból Berecki Sándor. A tornác előtt le

akarja fogni a tüzes csikókat, azok toporzékolnak. Dózsa Dániel nem várja be a Berecki köszönését:

— Hogy vagy Sándor? — kiált Bereckire.

— Nem úgy mint ezek a csikók, a torkom meg van gyulladva, még úgy sem tudok csinálni (itt kitarja a száját és hörög) krr!

— Na látod, pedig milyen jól áll neked, mikor úgy csinálsz — mondja Dózsa Dani.

Dózsa Endre.

Apróságok * Adomák

Uj poloskairtó-szer.

1922-ben a görög-török háboru következtében az ázsiai görögök tömegesen tértek vissza hazájukba. A menekültek számára Görögország fővárosa mellett szükséglakásokat építettek. Ezekben a fából készült lakásokban annyira elszaporodtak a poloskák, hogy a lakók szívesebben tanyáztak a szabadban, mint házaikban. A hatóságok mindent elkövettek a poloskák kiirtására, de eredmény nélkül. A meleg éghajlat mellett a poloskák minden emberi beavatkozás ellenére rohamosan szaporodtak.

Két év múlva észrevették a poloskáktól agyonkinzott lakók, hogy a kis vérszopók száma alaposan megcsappant. 1925-ben már alig lehetett poloskát kapni a menekültek házaiban. A látszólag érthetetlen dolgot természettudósok tették vizsgálat tárgyává és meglepetéssel állapították meg, hogy a poloskákat a pókok irtották ki.

A poloskaevő pókok nálunk nem élnek. A kutatók véleménye szerint azonban nálunk is meg lehetne honosítani a poloskaevő pókokat. A megfigyelések szerint ezek a pókok kitűnő poloskairtók. — Egyetlen pók naponta 30—40 poloskát eszik meg, légyre csak szükségéből fanyarodik. — Az emberre

nézve a poloskaevő pókok teljesen veszélytelenek.

A meleg égöv alatt lakó emberek házaikban sokféle állatot tartanak a kellemetlen élősdiek irtására. E hasznos szövetesegések csapata most a poloskaevő pókkal jelentősen megerősödött. Reméljük, hogy a további kísérletek és vizsgálatok alapján nálunk is sikerülni fog a hasznos pókokcskát az utálatos és kellemetlen poloskák ellen meghonosítani.

Régen és most.

— Azelőtt azért kellett sokat mozogni, hogy az embernek étvágya legyen.

— És most?

— Most azért kell reggeltől estig szaladgálni, hogy az embernek enni valója legyen...

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, fölkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérés levélhez mellékeljenek 20 lej. könnyebbség okáért bélyegben mert ennek költségét mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is küldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lej is csatolva van.

Lesóványodott, erőtlén, vérszegény, tüdőbajos betegek részére áldás a Grasin erőtápszer. Lapunk hátlapján levő hirdetésünkre felhívjuk figyelmét.

B. D. Kérdés; számadás köteles-e a szülő, mint gyám? Felelet: Az apa csak abban az esetben, ha tékozol, illetve ha bebizonyul, hogy a rábizott vagyont nem kezelte lelkiismeretesen, az anya akkor, ha másodszor is férjhez megy. Második kérdés: van-e törvény arra, hogy mekkora összeg fordítható a kiskorú gyermek taníttatására. Felelet: a gyermeknevelésre fordított összeget a gyám belátására bizzák. Ez történhetik a gyermek vagyonának jövedelméből, vagy a gyermek vagyonának eladásából.

Z. Z. Sorsjegyszámait a decemberi huzáson nem huzták ki. A következő huzás márc. 1-én lesz.

Sz. I. Felmentését nem eszközölheti ki, mert, amint írja van még egy idősebb bátyja. Az erre vonatkozó törvény nincs tekintettel arra, hogy ez az idősebb testvér a háznál, vagy idegenben, Romániában, vagy más országban tartózkodik. Megpróbálhatja azért, ha protekciója van, talán mégis sikerül elintézni az ügyet.

Többeknek: Az állami iskola építéséhez, illetve fenntartásához való hozzájárulásra nézve a következőket közöljük: A magyar egyházak képviselőinek feliratára a Ministerul Instructiunii, Directiunea Generala a Invatamintului Particular (Közoktatásügyi Miniszterium) 150,810—1926. 22 Dec. 1926. szám alatt a következőket válaszolta: A törvényes elv az, hogy a kisebbségi lakosok járuljanak hozzá az állami iskolák épületeinek felállításához, mint ahogy az állam is hozzájárul.

rul a kisebbségi magánjellegű iskolák fenntartásához. Amíg végleges módon meg fognak állapítani ezek a kötelezettségek, — átmeneti időre — megengedtetik, hogy ne lehessen követelni a kisebbségi lakósoktól pénzbeli hozzájárulásokat a helyiségek építésére." Egy másik, bizalmas jellegű irat, melyet ugyancsak a Közoktatásügyi Minisztérium intézett egy erdélyi vármegye Prefektusához, ezt mondja: Közoktatásügyi Minisztérium kisebbségi osztálya 49,548—1927. Prefektus Ur! 60—1927. számú, a kisebbségi lakósoknak az állami iskolák építéséhez való hozzájárulása tárgyában küldött iratára a következőket válaszoljuk: 1. a tisztán kisebbségi lakóssággal bíró községekben és amennyiben nincsenek ott állami iskolák, semmi taxa (illetmény) nem szedhető. Vegyes lakosságú községekben a kisebbségektől is beszédetnek e díjak, ha az illetékes község lakóssága nem tart fenn felekezeti iskolákat. Kérjük e rendeletet közölni a községi primárokkal és pénzügyigazgatóságokkal. N. Dumitrescu, director general.

Sz. J. A tisztiiskolába való felvételhez szükséges: a hét osztályról való bizonyítvány (baccalaureatusi diploma nélkül), vagy bizonyítvány hat elvégzett osztályról, melynek általános médiája azonban hetes, vagy annál jobb. Szükséges még ezen kívül a szülők állampolgársági, erkölcsi, büntetlenségi igazolványa, valamint a tanuló keresztlevelé, egészségi bizonyítványa s szülői beleegyezés. Az okmányokat a bukaresti Inspectoratul Tehnic al Infanteriei-hez kell beadni, legkésőbb augusztus 25-ig.

M. A. A leírás nem világos, mert nem lehet tudni belőle, hogy állami, vagy ref. iskolaépület emeléséről van-e szó. Valószínű, hogy áll. iskolai épület emeléséről van szó, mely esetben legalkalmasabb eljárás ez: Miután a külön iskolát fenntartó lakók (ref. hívek) az új állami iskola építéséhez nem tartoznak hozzájárulni, leghelyesebb, ha a határozat ellen, mely talán az összes lakósságot kötelezi az építési költségek viselésére, esetleg a községi tanácsban már, esetleg

azon kívül is megfelelőbbé a minisztériumhoz. A felebbezésben ki kell emelni, hogy nem lehet kétszeresen megterhelni a ref. híveket, mikor ők a törvénynek úgyis eleget tesznek iskolájuk fenntartásával. Természetesen jó lenne ezt a felebbezést valamelyik képviselővel vagy szenátorral figyelemmel kísértetni. Ezért, ha lehet, a felebbezés másolatát meg kellene küldeni az illető képviselőnek leírva az esetet, kéri őt, hogy a Belügyminisztériumban járjon el érdekükben. Ugy tudjuk, hogy adott esetben már a közokt. minisztériumban a kérdést méltányos elintézésre ajánlották a belügyminisztériumnak.

A. J. Az elemi iskolai oktatásról szóló törvény szerint minden gyermek 7 éves korától 14 illetőleg 16 éves koráig tartozik iskolába járni. Ha a gyermek 1929. szept. 1-én betöltötte 14, illetőleg 16 életévét, a f. tanévben már nem tartozik iskolába járni. Ha mégis berendelték, rögtön kellett volna ellene felebbeznie a keresztlevelé bemutatásával. Ha nem tette az nagy mulasztás volt s most kell helyrehozni. A büntetéspénz kirovása ellen a végrehajtás előtt még lehet felebbezni a pénzügyigazgatósághoz és a vármegyei tanácshoz. Abban ki kell mutatnia, hogy koránál fogva már nem kötelezhető a gyermek az iskolába járásra s így a büntetéspénz kirovása is jogtalan. — Az ellen, hogy az iskolai órákat késő este tartásák, leghelyesebb, ha a szülők tiltakozó irattal fordulnak a revizorátus-hoz Kolozsvárra és így kényszerítik a tanítót, hogy az órákat nappal tartsa és ne késő este.

P. M. Ha régebben folyamodott nyugdíjért és akkor az összes szükséges iratot beadta, most elég, ha hivatkozik a beadás idejére és az iktatói számra, de járjon utána, hogy az iratai nem veszték-e el, s ha elveszték szerezzék be újra febr. 20-ig.

R. I., P. L., K. B. E. A rokonok állampolgársága nem fontos, mert a szóban levők nagykorúak s így az ő elbírálásuk külön do-

log Tekintettel hogy Románia Oroszország között nincs diplomáciai kapcsolat, itt csak azt kell kérni a községi hatóságtól kiindulva, hogy a román hatóságok fogadják be, ha hazatér s ha elérjük akkor arra kell kérni a román külképviselőt utján a német vagy dán követséget, hogy lépjen közbe a szovjet követségnél, hogy az eszközölje ki az Oroszországból való távozásra az engedélyt. Ez rendkívül sok munkával, fáradsággal és jelentékeny költséggel is jár.

K. M. Nyugdíjra jogosult, ha mind azt írásban hitelesen igazolni tudja a miket leirt. Az összes iratokat szerezzék be, román nyelvre fordíttassa le és a kérvénnyel együtt adja be az illetékes Pénzügyigazgatóságnál, febr. 20-ig.

U. G-né. Miután esküt tett és tovább szolgált, nem tartozik a 1929. évi törvény alá, de nyugdíjra jogosult, ha írásban tudja igazolni, hogy nyugdíjjárulékokat fizetett és nem fegyelmileg becsátották el. Minden okmányt be kell szereznie mint más nyugdíjasnak.

R. S-né. A tanítónői szolgálat után a nyugdíj megilleti, erre külön rászolgált, ez a férje után nyugdíját nem érinti, a dupla nyugdíj csak abban az esetben fordul elő, ha valaki kétszer megy férjhez és mind a két férje után kapna nyugdíjat. Ekkor a magasabb esedékes.

B. F. Az esküt azért nem tette le, mert senki sem kívánta. Az eskü letételre fel kellett volna hivatalból szólítsák, ha ezt elmulasztották, azért a tisztviselő nem szenvedhet. Ha tényleg levonták a nyugdíj illetéket akkor a szolgálat attól az időtől számít a mikortól a járulékot levonták.

Tüdőbeteglek kérjenek ismertető füzetet az Oláh Károly plebánus ur által feltalált kiváló hatású Antiptysisin államilag engedélyezett tüdőbaj elleni gyógyszerrel. Díjmentesen küld az egyedüli készítő **Osváth Gyógyszertár Târgu-Mures-Marosvásárhely.**

Gazdák, szervezkedjétek!

Szerkesztői üzenetek

R. F. Mezőszáva. B. K. Eszeterlak. M. K. Nagyzernd. B. J. Ujsinka. N. G. Köpec. B. D. Bölön. F. D. Kézdiszentmártonfalva. özv. J. F.-né Szárazajta. Sz. B. Zalánpatak. J. S. Buza. B. J. Bethlenháza. S. J. Cikó. D. B. Érendréd. K. F. Hodgya. L. F. Jobbágytelke. T. E. Kisadorján. G. K. Székelykál. K. M. Igazfalva. S. R. Csikszentsimon. T. A. Keresztvár. A. A. Csikszentsimon. M. I. Csikszentmihály. G. I. Székelyhid. H. M. Keszi. B. S. Belényesujlak. B. A. Beresztelke. D. M. Torja. L. P. Somkerék.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

D. I. Disznajó. Versét az új évben kaptuk meg s így nem közölhattük.

R. K. Lapunk január 11-én megjelent 2-ik számába sajtóhiba folytán csuszott be, hogy Csikszenttamáson a 10-edik bucsut ünnepelték. A bucsunak is 150 éves fordulója volt dec. 21-én.

B. I. Almásfegyvernek. Sajnálattalunkra kérését nem teljesíthetjük. A heti rádióműsor közlése lapunkban akkora helyet foglalna el, hogy előfizetőink közül azok akiknek nincs rádiójuk, méltán emelhetnének kifogást a helypazarlásért.

G. I. Bánffyhungad. Köszönjük elismerő sorait, örvendünk, hogy a Genovéva történetéből közölt részlet tetszett. A munka szépségeit akkor fogja igazán élvezni, ha az egész könyvet elolvassa.

H. I. Tordaszentlászló. Kérjük, hogy a község nevét írja magyarul. Köszönjük szíves tanácsát, de olyan kevés helyen tanusítanak a

hatóságok irántunk jóindulatot, hogy az ajánlott lapterjesztési módot meg sem próbáljuk.

K. S. I. Magyarós. Beküldött adomáját más formában már közöltük. „A kása” címűre vonatkozólag már régebben értesítettük, hogy nem üti meg a közölhetőség mértékét.

F. L. Csiksomlyó. A Genovéva külön nem rendelhető meg, csak a „János vitéz és Bolond Istók”-kal együtt.

Kápolnásfalvi. Lev. lapja érthetetlen, szíveskedjék annak a pontos tartalmát ismételtlen megírni, valamint a nevét is.

P. M. Tóti. Szíveskedjék a „Magyar Nép” könyvtárából két könyvet kiválasztani s azt ajándékképpen elküldjük. Köszönet az új előfizetőkért.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: Cs. F. Dezsőháza 1070 (értesítése szerint könyvelve) H. P. Krassófüzes 510, E. K. Kanada 500 (ebből 312 lej előfiz. 188 lej könyvekért). B. D. Küsmöd 95, R. G. Bikafalva 220 (ebből 50 lej regényért), Ifj. H. J. Erdőd 170 (r. 1930. jul. 1-ig), K. M. Azuga 175, B. Gy. Magyarpéterlaka 145, T. S. Szatmár 170, E. S. Zágon 175, B. L. Erdőgyorok 170 és 50, Cs.-né T. A. Asszonyvásár 95 (r. 1929. jul. 1-ig), Sz. I. Keglevics-háza 170, M. A. Berekszó 170, Sz. E. Mezőbánd 295 (r. 1931. febr. 15-ig), M. J. Hidalmás 170, B. F. és özv. H. F.-né Bánffyhungad 170—170, Cs. A. M.-né Kalotaszentkirály előf. rendben 1929. dec. 31-ig, Tud. Egyetem Könyvtára Pécs 550 (r. 1930. dec. 31-ig), F. J. Karcfalva 950 (lev. lapja szerint könyvelve), B. A. Homoróddaróc 95, N. G. Margitta 170, N. S. Székelyhid 200 L. (r. 1930. apr. 15-ig), L. D. Csikdelne 175, Z. I. Magyarpécska 170, P. M. Temesvár 170 L. (r. 1930. dec. 31-ig).

Apróhirdetések

—Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb hirdetés 60 lej. Aláírtkeresők részére 20 szóig 50 lej. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Egy malomberendezés két pár kövel és egy motor eladó. Egető István Tipar-Szapáryfalva, jud. Severin.

Malom előnyösen bérbeadó vagy eladó Kolozsmegyében jó vidékkel motoros két kövű modern berendezésű prima épületekkel, villanyvilágítással, öt holdas belsőséggel. Cim kiadóhivatalban.

Kolozsvárt forgalmas főúton jól bevezetett vegyeskereskedés korlátolt italmérési engedéllyel, megfelelő lakással, biztos megélhetési lehetőség; április 15-re kiadó. Cim a kiadóban.

Malomtalakításhoz szakmabeli társat keresek. Cim a kiadóban.

Eladó hatos MAV legújabb rendszerű gőzeséplőgarnitúra F. traktor kettős ekével, négyes szekrény, tízes benzinlokomobil, külön is. Grécsi Antal Crasna-Kraszna, jud. Sălaj.

Cipészek Szaklapja megrendelhető Babos Károlynál, Cluj-Kolozsvár, Pata-u. 87.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS.

Nia sikert akar elérni,
hirdessen
a „MAGYAR NÉP”-ben

Minden céltudatos gyümölcsstermelő részére nélkülözhetetlen:

a gyümölcsfák betegségei és kártevői ellen Télen a „**DENDRIN** vagy **NEO-DENDRIN**” vízben oldódó gyümölcsfacarbolineum SOTOR hernyóenyv, Avenarius-féle **OLTÓVIASZ** és **POMRIN** vértetükátrán Nyáron „**POKSI N**” nyári permetezőszert.

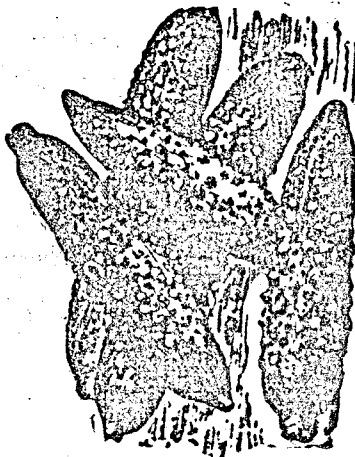
Románia részére Moskovits Ipartelepek Részv.-Társ. Oradea-Nagyvárad gyártja és forgalomba hozza:

Moskovits Ipartelepek Részv.-Társ. Oradea-Nagyvárad

Kérjen ingyen ismertetőt!

VETŐMAGVAKAT A

MEZŐGAZDÁK

Kereskedelmi Részv.-Társ.-nál
ARAD vásároljunk.

Gazdasági magvak
here- és lucerna magvak
takarmányrépa magvak
fűmagvak
konyhakerti- és virágmagvak
legmegbízhatóbb beszerzési
forrása.

Fennáll 30 éve. Arjegyzék kívánatra ingyen!

Keleti Ujság

Erdély
legolvasottabb magyar lapja

Tartalmas, Megbízható,
Szórakoztató

Az Orsz. Magyar Párt
hivatalos lapja

**Aranyosgyéresi
Agyagipar R.-T.**

Ajánlja elsőrangú, földgázzal égetett
hornyolt és hődtarku

tetőcserepét,

normál és németmértetű
fali és kuttégláját

valamint elsőrendű különböző
méretben készült

alagsöveit.

Cég és iroda: Turda-Torda
Telefonszám: 107.

HARMONIUMOK

nagy választékban, művészi kivitelben már 10.000 lejtől kaphatók. — Németország legnagyobb és legjobb harmóniumgyárának képviselője

SIMON LÁSZLÓ

orgonakészítőnél,

aki orgona készítését, javítását és homlokzatú sipok készítését jutányos áron vállalja.

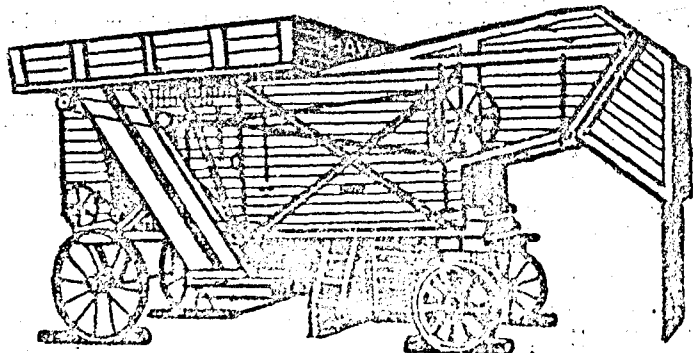
Cím: Simon László Cluj-Kolozsvár,
Str. Brătianu (volt Király-utca) 24.

Gazdák Takarékpénztára Rt.

Cluj-Kolozsvár, Cal. Victoriei 38 (Ref. Theol.)

Telefon 119 sz.

Takarék betéteket a legelőnyösebben kamatoztat.
Váltókölcsonőket folyósít.

Az eredeti M. A. V.
cséplő és az új 20-30 HP.
Fordson traktor a legjobb
cséplő készlet!

Jó gazda csak ilyet vesz!
Ajánlatot szívesen küld a Máv. Gépgyár Vezérképviselete:

az **Economia Kereskedelmi és Ipari Részvénytársaság,**
Oradea-Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul No. 1.

Minden magyar ember emiékszik a jó, békebeli, eredeti

„BRÁZAV SÓSBORSZESZ”-re

A budapesti gyár eredeti receptjei szerint gyártják s kapható:

BOGNAR ÉS SZANTO Erdélyi Kereskedelmi Részvénytársaságnál, Kolozsvár.

Szőlőoltvány, gyümölcsfa

valamint gyökeres ripárioportális és berlandiéri szőlővesszőket megbízható helyről telepítsünk Ajánljuk 20 év óta fennálló telepünkrei garantált fajtiszta minden betegségtől mentes duggyökeres szőlőoltvány és gyümölcsfáinkat. Tekintettel az évi nagy keresetre igyekezzék rendeléseit mielőbb hozzánk juttatni mint-hogy a múlt évben nagyon sok vevőnket nem tudtuk kielégíteni.

Árjegyzéket kívántra díjmentesen küldünk, mely a szőlőültetésről, valamint a károsnövények irtá-áról sok hasznos tudnivalókat tartalmaz.

Szekely Gábor és Társa
szőlőoltvány és gyümölcsfatelepek
Diosig-Bihardiószeg Jud. Bihar.

Ingyen küldöm szőlőoltvány és gyümölcsfa árjegyzékemet, mely az egész országban a legolcsóbb árakat és minden szőlőbirtokosra nézve megfizethetetlen tanácsokat tartalmaz. A saját érdekében ne vegyen addig oltványt, vagy bármilyen fajta vesszőt, míg át nem olvassa szőlészeti utmutatómat.

Cím: J. SZÜCS szőlőtelep 2.
Diosig-Bihardiószeg Jud. Bihar

Fásztortűz

Iradaimi tolyóira

Kiadóhivatal:

Cluj-Kvár, Strada Faron L. Fop
(v. Brassai-utca) 5 sz.

FAISZKOLÁK ÉS SZŐLŐ
OLTVÁNYTELEPEK R.T.

AMBROSI FISCHER
& CO

AIUD-NAGYENYED

Árjegyzék ingyen!

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank RT

Cluj-Kolozsvár, P. Unirii (Főter) 7.

Fiókjai: Des, Dicsőszentmárton,
Gyulafehérvár, Marosvásár-
hely és Nagyváradon.

Saját tőké: 141 millió lei

Affiliált intézetei:

Tordaaranyos várm. Tak.-pénztár
RT Torda, Alsófehérvárm. Gazda-
sági Bank és Tak.-pénztár Nagy-
enyed, Udvarhelym. Tak.-pénztár
Székelyudvarhelyen és Székely-
kereszten, Szászrégenvidéki L.
pénztár RT Szászrégen, Szamos-
újvári Hitelbank RT Sz.-újváron
és Népbank RT Bánffyújnyádon.

Minden bankügyletet leg-
előnyösebben végezi.

Engedélyezett devizahely.
Áruktár a vasut mellett
B-tételeket elfogad.

Villamos szerelési vállalat!

Készít, javít
mindenféle villamos
berendezéseket, dynamót,
motort, vasalót, rezstót,
telefon, rádiót.

Cluj-Kolozsvár, Kornis-utca 8. (Óvár.)

Akkumulátorok azonnali töltése!!

Szőlőknek és gyümölcsösöknek legajánlatosabb az őszi, rétek és legelőknek a téli trágyázás s e célra a leghatásosabb, legbiztosabb és legolcsóbb a 16-18%-os foszforsav-tartalmu

„TRANSYLVANIA-GUANO-FOSZFÁT”

mely tartalmaz még 05%-os nitrogént, 5%-os szén-savas meszet, 30%-os meszet és 12%-os szerves anyagot.

Ára métermázsánként ab Pui állomás vagonba rakva 220 lej.

Zsákok beszerzési áron. — Szállítja: a „Cioclovina” Soc. in Comand, Pui-Pui, jud. Hunedoara-Hunyad megye.
Megrendeléseket a „Magyar Nép” útján is lehet eszközölni és pedig vagon- és mázsatelepekben is.

— Tapasztalatainkra hivatkozva kérjük rendeléseknél a lakhely, posta és állomás pontos román nevet is közölni. —

Lesoványodott, erőtlén,
vérszegény, tüdőbajos
betegek részére áldás a

»GRASIN«

erőtápszer. — Etvágy ja-
vító, erősítő, vérképző
hatása szembetűnő.

Kapható: gyógyszerlátrakban és Dr. Nagy Árpád gyógyszerlőrában
Cluj-Kolozsvár, Calen Mojlör. — Egy doboz 120 lei. Postán küldve
135 lei. Egy teljes kurához 5 doboz 600 lei bérmentve. utánvétellel.
Használati utasítás minden dobozhoz mellékelve.

MINDEN GAZDA

csak akkor jó gazda, ha
családjának egészségéről is hiven gondoskodik.

A városból, vagy vásárról jövet
egyetlen gondos gazda sem fe-
ledkezik meg a valódi

DIANA

sósorszeszről,

mert ez a legfőkéleleesebb házi-
szer és legelső segítség a házban.
Külsőleg bedörzsölésre, belsőleg
cukorra cseppentve mint fájdá-
lomcsillapító, hűsítő, felhívítító és
egészségápoló szert használják.

Kapható mindenütt.

Eredeti csak a DIANA felirással.
Óvakodjék értéktelen utánzatoktól.

„Transilvania” Bank Rt

Cluj-Kolozsvár.

Fiókiintézetek:

Torda,
Gyulafehérvár,
Marosujvár,
Maroshévíz,
Ditró.

Gyergyószentmiklós,
Csikszereda,
Csikszentmárton,
Kézdivásárhely.

Kirendeltségek:

Aranyosgyéres.

Elfogad betéteket, leszámítól
váltókat és bárhova
teljesít átutalásokat,
meghitelezéseket.

Petőfi Sándor összes költeményei

az erdélyi Irodalmi Társaság kiadása ára fűzve 100 lei,
díszkötésben 150 lei Megrendelhető kiadóhivatalunk utján

„Phönix” kénssav és vegyitermékek gyára részv.-társaság Baia Mare-Nagybánya.

A tavaszi vetésekhez 16—18 százalékos vízben
:— és citráiban oldható foszforsav tartalmu :—

SZUPERFOSZIÁT

műtrágyát ajánl.

Őszi vetésekhez fejtrágyának könnyen oldhatóságánál
fogva a legalkalmasabb trágya A nitrogén és káli pót-

lására használjunk 19—20 %-os mész-
nitrogént, 40—42 %-os kálisót

Érdeklődőknek utbaigazításokkal és
nyomatványokkal készséggel szolgál a
cég központi irodája

Baia Mare-Nagybánya

vagy

„Magyar Nép” kiadóhivatala
Cluj-Kolozsvár,

Str. Baron L. Pop (Brassai-utca) 5 sz